

## תנאים כלליים בהיתר רעלים

### פרק א': כללי

1. תחולת ההיתר (א) היתר זה ניתן רק לגבי הפרטים שאושרו על ידי הממונה, ומופיעים בעמוד הפתיחה שלו ובתוספת הראשונה, בהיבטים הבאים:

(1) הישות המשפטית של העוסק (שם ומספר ת.ז. או ח.פ.).

(2) הרעלים או סוגי הפסולת המאושרים בתוספת הראשונה להיתר, בכמות ובריכוז המאושרים בתוספת זו;

(3) סוגי העיסוקים שאושרו בעמוד הפתיחה של היתר זה;

(4) מיקום המפעל כפי שמצוין בעמוד הפתיחה של היתר זה.

כל עיסוק ברעלים, בכמות וריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, שאינו תואם את האמור בהיתר לעניין הפרטים המנויים בסעיפים קטנים (1)-(4) לעיל, הוא עיסוק ברעלים ללא היתר רעלים.

(ב) העסק לא יבצע כל שינוי בפרטים המנויים בסעיף קטן (א), אלא באישור מראש ובכתב מאת הממונה.

(ג) הבקשה להיתר, על כל פרטיה, מהווה חלק בלתי נפרד מהיתר הרעלים.

2. תנאי ההיתר ביחס לתנאי רישיון העסק  
תנאי היתר זה אינם גורעים מהוראות חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993. ככל שקיימים בהיתר זה תנאים אשר סותרים או מחמירים על הקבוע בתנאים שנתן נותן האישור במשרד להגנת הסביבה ברישיון העסק של המפעל לעניין הרעלים, תגבר ההוראה בהיתר זה.

### פרק ב': הגדרות

3. הגדרות "אחראי רעלים" - אחראי הרעלים הוא עובד של התאגיד העוסק ברעלים נשוא היתר זה, אשר אושר על ידי הממונה;

"אירוע חומרים מסוכנים" - התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;

"אישור מנהל" - אישור מנהל כמשמעותו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1990;

"אריזה ריקה" – אריזה שהכילה רעלים או פסולת מסוכנת ואשר עומדת בכל התנאים הבאים :

- (1) נמצאה ריקה בבדיקה ויזואלית ;
  - (2) לא ניתן לשאוב מתוכה את הרעל או הפסולת המסוכנת ;
  - (3) כאשר פתח האריזה פתוח או כאשר היא הפוכה לא ייצא ממנה חומר מסוכן או פסולת מסוכנת ;
- "אתר הפסולת הרעילה" - מפעל לנטרול וטיפול בפסולות חומרים מסוכנים שברמת חובב ;
- "אתר טיפול" או "מתקן טיפול" - מפעל המטפל בפסולת מסוכנת לפי כל דין, שניתן לו היתר רעלים לטיפול בפסולת מסוכנת ;
- "בעל היתר רעלים" או "בעל ההיתר" - מי ששמו נקוב בהיתר זה כבעל היתר הרעלים, אשר הוא בעל התאגיד העוסק ברעלים נשוא היתר זה, או מנהל פעיל באותו התאגיד או שותף, למעט שותף מוגבל, לו הסמכות לקבל החלטה בתאגיד הנוגעת לביצוע תנאי היתר הרעלים ;
- "גיליון בטיחות" או "MSDS" - כמפורט בתקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות) התשנ"ח – 1998 ;
- "היתר ייצוא" – היתר לייצוא פסולת חומרים מסוכנים לפי תקנות החומרים המסוכנים (יבוא וייצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד – 1994 ;
- "המפעל" - המקום בו מבוצע העיסוק ברעלים לו ניתן היתר זה, על כל מתקניו ;
- "הספר הכתום" - כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים) התשנ"א – 1990 ;
- "העסק" - העוסקים ברעלים, ובכלל זה אחראי הרעלים, בעל ההיתר והתאגיד בו הם משמשים כנושאי משרה, ביחד ולחוד ;
- "הרעלים" - הרעלים המפורטים בתוספת הראשונה להיתר רעלים זה, לפי כמותם וריכוזם המאושרים בה על ידי הממונה, לרבות סוגי פסולת מסוכנת המפורטים באותה תוספת ;
- "התוספת הראשונה" - נספח א' להיתר הרעלים הכולל את טבלת הרעלים או הפסולת המסוכנת המאושרים לעיסוק ;
- "חומר מסוכן" – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 ;

"טופס מלווה" - טופס אשר מלווה את הפסולת ממקום ייצורה ועד ליעד הטיפול הסופי;  
"טיפול בפסולת" -

(1) שימוש חוזר בפסולת לאותה מטרה שלשמה נעשה השימוש הראשון בחומר המסוכן;

(2) מחזור על ידי עיבוד של פסולת למוצרים, לחומרים או לחומרי גלם, למטרה שלשמה יועד החומר המסוכן בראשונה או למטרה אחרת;

(3) הפקת אנרגיה מפסולת;

(4) סילוק הפסולת על ידי הטמנה, נטרול או שריפה, לרבות טיפול מקדים לכל אלה;

"כלי קיבול" או "אריזה" - חפץ וכל חומר שהוא, נייד או נייח המשמש או שנועד לשמש עטיפה או כלי קיבול למוצר או המשמש או שנועד לשמש לנשיאת רעל, לאצירתו, להצגתו או להגנה עליו לכל פרק זמן שהוא;

"מאצרה" - משטח אטום מוקף דפנות שמטרתו לאגור שפך של החומרים המאוחסנים בו ולמנוע פיזורם;

"מספר או"ם (UN Number)" - מספר בן ארבע ספרות לזיהוי חומר מסוכן או קבוצת חומרים מסוכנים, כפי שנקבע בספר הכתום;

"משטח" - משטח אחסון לרעלים או לפסולת מסוכנת;

"נוהל חירום" - מסמך שמכין העסק ובו הוא מפרט את דרכי הפעולה, התפקידים והאחריות של בעלי תפקידים בעסק, או כאלה שפועלים מטעם העסק, בעת אירוע חומ"ס;

"פסולת" או "פסולת מסוכנת" - כל חומר או חפץ, שהושלך או שיש כוונה להשליכו או שנדרש להשליכו לפי דין, המכילים רעלים, לרבות פסולת אריזות ואריזות ריקות;

"פסולת אריזות" - אריזה שהכילה רעלים או פסולת מסוכנת, שאינה אריזה ריקה.

"פריקה וטעינה" - כל מילוי או ריקון של כלי קיבול וצנרת לרבות כלי קיבול שהם חלק מכלי רכב או נישאים על גבי כלי רכב, בין אם בכניסה וביציאה מהמפעל ובין אם בפעילות שוטפת בעסק, בתחומי המפעל או מחוצה לו ;

"קבוצת סיכון" – סיווג של רעל לפי תכונות סיכון המפורטות בספר הכתום ;

"קוד פעולת חירום" - קוד המורכב מספרות ואותיות המפרט את הפעולות שיש לנקוט בעת אירוע חומרים מסוכנים, לפי מספר האו"ם וגיליונות בטיחות (MSDS) תקינים ;

"רעל" - כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 ;

"רשימת הפסולת האירופאית" - רשימת סוגי הפסולת הקבועה בהחלטת מועצת האיחוד האירופי 2000/532/EC בדבר רשימת סוגי פסולת, על תיקוניה מזמן לזמן, כפי שהיא מתפרסמת באתר האינטרנט של הקהילייה ;

"תקנות סיווג ופטור" – תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996.

#### **פרק ג': תנאים לעניין בעל היתר הרעלים**

מינוי והחלפת בעל 4. (א) העסק לא יחליף או ימנה בעל היתר רעלים ללא אישור מראש ובכתב היתר רעלים מאת הממונה.

(ב) במקרה שבעל היתר הרעלים חדל לשמש בתפקידו בעסק, ידווח העסק לממונה מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר משבועיים לפני הפסקת העבודה, ויבקש אישורו של הממונה למינוי בעל היתר רעלים אחר מטעמו.

ניהול פנקסי רעלים 5. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 5 לחוק, בעל היתר רעלים ינהל פנקסי רעלים טעוני היתר רעלים לפי המפורט להלן, ורשאי הוא לנהל את הפנקס בדרך ממוחשבת, ובלבד שיתקיימו לגביו כל הוראות החוק :

(א) פנקס רעלים (מכירות) – בפנקס זה תצוין כל מכירה של רעל שכמותו וריכוזו מחייבים היתר רעלים לפי תקנות סיווג ופטור, לפי הפירוט הבא :

(1) מספר סידורי עוקב ;

(2) תאריך המכירה ;

(3) שם הרעל, כמותו וריכוזו ;

(4) שם הקונה, מענו, מספר היתר הרעלים של הקונה ותוקפו ;

(ב) פנקס רעלים (קניות) – בפנקס זה תצוין כל קניה של רעל שכמותו וריכוזו מחייבים היתר רעלים לפי תקנות סיווג ופטור, לפי הפירוט הבא:

(1) מספר סידורי עוקב;

(2) תאריך הקניה;

(3) שם הרעל כמותו וריכוזו;

(4) שם המוכר, מענו, מספר היתר הרעלים של המוכר ותוקפו;

(ג) פנקס רעלים (העברות) – בפנקס זה יצוינו כל כניסה ויציאה של רעלים מהמפעל, לרבות העברת רעלים בין חלקים שונים של אותו תאגיד, כגון בין אתרים או סניפים שונים של העסק (אם היא כרוכה ביציאה משטח המפעל), לפי הפירוט הבא:

(1) מספר סידורי עוקב;

(2) תאריך ההעברה;

(3) שם הרעל כמותו וריכוזו;

(4) מספר היתר הרעלים של העסק ממנו הועבר הרעל ותוקפו;

(5) מספר היתר הרעלים של העסק אליו הועבר הרעל ותוקפו;

(ד) פנקס פסולת מסוכנת – בפנקס זה תצוין כל העברת פסולת מהמפעל; עברה הפסולת לטיפול במספר מתקני ביניים עד ליעד הסופי, יצוינו כל תחנות הביניים, לפי הפירוט הבא:

(1) מספר סידורי עוקב;

(2) תאריך פינוי הפסולת מהמפעל;

(3) מספר האו"ם של הפסולת;

(4) תיאור הפסולת ומאפייניה לפי רשימת הפסולת האירופאית;

(5) שם המפעל שאליו מועברת הפסולת לטיפול;

(6) מספר היתר הרעלים של המפעל המטפל בפסולת;

(7) סוג הטיפול בפסולת;

(8) כאשר הפינוי הוא לא לאתר הפסולת הרעילה, מספר אישור המנהל ותוקפו;

(9) כאשר הפסולת מועברת לייצוא, מספר היתר ייצוא ותוקפו.

- מינוי אחראי רעלים 6. (א) אחראי הרעלים ששמו נקוב בהיתר זה יפעל מכוח כתב מינוי מטעם בעל היתר הרעלים, ויוודא כי לאחראי הרעלים ידע מעודכן כנדרש בתנאים אלה. לאחראי הרעלים יהיו כל הסמכויות הדרושות לכך שיתקיים במפעל טיפול מקצועי ובטיחותי ברעלים, הן בתפעול שוטף והן בעת אירוע חומרים מסוכנים.
- (ב) בעל היתר הרעלים לא יחליף או ימנה אחראי רעלים חדש או נוסף, ללא אישור מראש ובכתב מאת הממונה.
- נוכחות אחראי רעלים במפעל 7. אחראי רעלים יהיה נוכח במפעל בכל שעות פעילותו, אלא אם אישר הממונה אחרת, מראש ובכתב.
- הדרכת עובדים אודות היתר הרעלים וניהול פנקס הדרכות 8. (א) בעל היתר הרעלים, אחראי הרעלים או מי מטעמם ידריך את כל עובדי העסק וקבלני משנה העוסקים ברעלים, אודות תנאי היתר הרעלים אחת לשנה וכן כל עובד וקבלן חדש עם כניסתו לעבודה. לעניין זה "קבלן משנה" – כל מי שמבצע פעולה ברעלים עבור העסק.
- (ב) בעל ההיתר ינהל פנקס הדרכות ויציגו לממונה על פי דרישה, לפי הפירוט הבא:

- (1) מספר סידורי עוקב;
- (2) תאריך ההדרכה;
- (3) נושא ההדרכה;
- (4) שם המודרך ותעודת זהות;
- (5) חתימת המודרך;
- (6) שם המדריך ותעודת זהות;
- (7) חתימת המדריך.

**פרק ד': תנאים לעניין אחראי הרעלים**

- הכרת תכונות הרעלים ואופן הטיפול בהם
9. (א) אחראי הרעלים יכיר היטב את תכונותיהם של הרעלים וסוגי הפסולת המסוכנת בהם עוסקים במפעל, את אופן הטיפול בהם בשימוש השוטף על מנת למנוע אירועי חומרים מסוכנים, ואת אופן הטיפול בהם בעת התרחשות אירוע כאמור; כמו כן, יכיר אחראי הרעלים את המידע המופיע בגיליונות הבטיחות של הרעלים בהם עוסק המפעל, לרבות אופן האחסון, מאפייני הסיכון וציוד המגן
- (ב) אחראי הרעלים יוכיח בפני הממונה את היכרותו עם הרעלים והפסולת המסוכנת, תכונותיהם ואופן הטיפול בהם, להנחת דעתו של הממונה, בעת שיתבקש לעשות כן.
- (ג) אחראי הרעלים ישמש כאיש קשר לגורמי החירום בעת אירוע חומרים מסוכנים, וימסור להם מידע אודות החומרים והטיפול בהם.
10. אחראי הרעלים יהיה נוכח בכל סיור של הממונה בעסק, ויתלווה אליו במהלך הסיור, אלא אם אישר הממונה אחרת.

#### פרק ה': תנאים לעניין העיסוק ברעלים

- מניעת פליטות לסביבה
11. העסק לא יפלוט רעלים לסביבה, לרבות לאוויר, לקרקע ולמים, באופן שאינו עומד בדרישות החקיקה והתקינה, ובין היתר, חוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 ורישיונות שהוצאו מכוחו, חוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008, תקנותיו והיתרים שהוצאו מכוחו, תקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התש"ע – 2010.
- תפעול, תחזוקה ובטיחות
12. (א) העסק יפעל בהתאם לתקנים ישראלים רשמיים, ככל שקיימים תקנים כאמור הרלבנטיים לעיסוקו, לרבות לעניין כלי קיבול, תפעול, תחזוקה ובטיחות המפעל.
- (ב) העסק יבצע כל פעילות ברעלים או בפסולת מסוכנת באופן שימנע תגובה כימית לא מבוקרת בין רעלים לבין עצמם ובין רעלים לבין חומרים שאינם רעלים, לרבות בעת מילוי כלי קיבול, שימוש בצנרות, ואריזה.
- (ג) העסק יכין נהלי תפעול ותחזוקה להבטחת תקינות הציוד ויפעל על פיהם, לרבות לגבי: צנרת, מאצרות, משאבות, שסתומים, גלאים, אמצעי התרעה, ציוד לטיפול בתקלות, אמצעי בטיחות וציוד מגן. נהלים אלה יקבעו את אופן התפעול והתחזוקה כך שימנעו פגיעה בסביבה ובבריאות הציבור.
- (ד) העסק יפעיל ציוד שברשותו ויפעל בכפוף להוראות היצרן ולגיליונות הבטיחות, לרבות בהיבט של ביצוע בדיקות תקופתיות והקפדה על אמצעים למניעת אירועי חומרים מסוכנים והטיפול בהם.

(ה) העסק יחזיק בכל עת בהוראות היצרן במקום נגיש לאחראי הרעלים ויציגן לממונה לפי דרישתו.

(ו) העסק יחזיק גיליונות בטיחות לכל הרעלים, במקום נגיש בשגרה ובעת אירוע חומרים מסוכנים.

(ז) העסק יעמוד בדרישות רשות הכבאות וההצלה הנוגעות לרעלים ומניעת דליקות ויפעל על פי הנחיותיהם.

(ח) ליד כל אזור אחסון רעלים או פסולת מסוכנת בעסק יוחזקו אמצעים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים, כפי שיפורט בנוהל החירום של העסק, ולא פחות מהמפורט להלן:

(1) חומרים סופגים ואמצעי שאיבה או איסוף בכמות המספיקה לטיפול באירוע חומרים מסוכנים;

(2) כלי קיבול לאגירת החומר הספוג בנפח של אריזה אחת לפחות האופיינית לאותו אזור האחסון.

(ט) לא יועברו בעסק גילי גז מונזל דליק מלאים או ריקים, ממקום למקום, אלא באמצעות מריצות או מלגזות.

(י) העסק יחזיק במערכות תקינות ומוכנות להפעלה בכל עת, לגיבוי חשמל במתקנים או ציוד, שהפסקת פעילותם בשל הפסקת חשמל תגביר את הסיכון להתרחשות אירוע חומרים מסוכנים או תמנע אפשרות לניטור אירוע כאמור או לצמצום השפעתו על הסביבה ועל בריאות הציבור, כגון מערכות בקרת טמפרטורה, מערכות גלאים ומערכות ספרינקלרים.

כללים לאחסון 13. רעלים לא יאוחסנו אלא באופן העומד בכל הכללים המפורטים להלן, אלא אם קיבל העסק מראש ובכתב אישור לאחסון באופן שאינו עומד בכללים אלה, כולם או חלקם:

(א) רעלים ופסולת מסוכנת יאוחסנו באזורי אחסון ייעודיים ונפרדים מכל חומר או חפץ אחר במפעל;

(ב) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו באופן שיאפשר לעובדים ולכלי שינוע גישה נוחה ובטוחה אליהם;

(ג) רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו באריזות סגורות ותקינות שאינן דולפות, סדוקות, חלודות או מנופחות;

(ד) רעלים או פסולת מסוכנת שהם אבקות יאוחסנו באופן שימנע הרטבתם ופיזורם;

(ה) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת מסוכנת במצב נוזלי או גז מונזל (למעט גזים מונזלים דליקים) יהיו בכל עת בתוך מאצרות או על משטחים ;

(ו) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת (לרבות אריזות ריקות) לא יאוחסנו ביותר משתי קומות ;

(ז) רעלים או פסולת מסוכנת יוחזקו רק בכלי קיבול ורק על גבי אמצעי אחסון בעלי עמידות כימית לאותם רעלים או פסולת מסוכנת ;

(ח) רעלים או פסולת מסוכנת שהם חומרים דליקים יאוחסנו בכל עת תחת הצללה ובנפרד מחומרים בעירים לרבות צמחיה ;

(ט) כלי קיבול, לרבות גלילים, המכילים גזים מונזלים דליקים יאוחסנו לפי הכללים המפורטים להלן, בין אם הם מלאים או ריקים -

(1) לא במאצרות ;

(2) תוך אבטחה נגד נפילה ופגיעה מכנית חיצונית ;

(3) כשהם גלילים, כשעליהם כיפת מגן.

(י) העסק לא יבנה מכלי גזים מונזלים דליקים אלא כאשר הם מוטמנים ואינם מאפשרים הצטברות גז דליק מתחתם.

(יא) העסק יבחן את הצורך בהתקנת גלאים המתריעים על הימצאות רעל (דליק או רעיל) באוויר, יכין תוכנית להתקנתם וכיולם הכוללת לוחות זמנים שלא יעלו על שנה, ויתקינם לפי התוכנית או לפי דרישת הממונה ; העסק יציג לממונה על פי דרישתו את התוכנית או הסבר לאי נחיצותה.

14. (א) רעלים או פסולת מסוכנת, העלולים להגיב ביניהם תגובה כימית או שההנחיות לטיפול בהם בעת חירום סותרות אלה את אלה (לפי הקבוע בגיליונות הבטיחות) - יאוחסנו בנפרד, לרבות בעת פריקה וטעינה, כך שלא יתאפשר מגע בין החומרים, בהתאם להוראות בגיליונות הבטיחות, ולפחות לפי הקבוע ב**נספח 1** לתנאים אלה ;

(ב) רעלים או פסולת מסוכנת במצב נוזלי לא יאוחסנו מעל רעלים או פסולת מסוכנת שהם מוצקים או אבקות ;

(ג) אריזות ריקות, שהכילו רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו בנפרד מרעלים או פסולת מסוכנת ;

הפרדת רעלים  
ופסולת באחסון

- כללים למבנה אחסון 15. רעלים או פסולת מסוכנת לא יאוחסנו במבנה אלא אם המבנה ואופן האחסון בו עומדים בכל הכללים המפורטים להלן, אלא אם קיבל העסק מראש ובכתב אישור לאחסון במבנה באופן שאינו עומד בכללים אלה, כולם או חלקם:
- (א) המבנה,, לרבות מחיצותיו הפנימיות יהיה מחומר קשיח ולא דליק.
- (ב) רצפת המבנה תהיה מחומר קשיח ואטום המונע חלחול רעלים או פסולת מסוכנת לקרקע.
- (ג) הרצפה תהיה בעלת שפה מוגבהת או שתנוקז לבור איסוף אטום כך שימנע פיזור הרעלים או הפסולת המסוכנת מחוץ למבנה בעת שפך.
- (ד) המבנה יהיה מאוורר באופן טבעי או מאולץ.
- (ה) במבנה תותקן תאורה להתמצאות בחשכה, לרבות תאורת חירום.
- (ו) במבנה ובמתקנים המיועדים לאחסון חומרים דליקים יהיו אביזרי החשמל מסוג המוגן מהתפוצצות, בהתאם לתקן ישראלי 60079.
- כללים למאצרות 16. רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו במאצרות באופן העומד בכל הכללים המפורטים להלן, אלא אם קיבל העסק מראש ובכתב אישור לאחסון במאצרה באופן שאינו עומד בכללים אלה, כולם או חלקם:
- (א) נפח המאצרה הפנוי לקליטת נוזלים יהיה שווה לפחות ל- 110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה;
- (ב) קירות המאצרה יהיו בעלי חוזק מכני מספק בכדי להכיל את תכולת כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה.
- (ג) המאצרה תהיה תקינה, אטומה, ללא סדקים, נקייה, ועמידה כימית לרעלים או לפסולת המאוחסנים בה, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.
- (ד) פתח הניקוז של המאצרה יהיה סגור בכל עת למעט בעת ריקון יזום.
- (ה) פתחי הריקון והמילוי, הצנרות והשסתומים של כלי הקיבול המצויים בתוך המאצרה יהיו בכל עת בתוך שטח המאצרה.
- (ו) מאצרה תהיה בנויה באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה, בין היתר בהתחשב בגובה כלי הקיבול הנמצאים בתוכם.
- (ז) העסק לא יאחסן רעלים או פסולת העלולים להגיב ביניהם במאצרות סמוכות, אלא אם הדופן המפריד בין שתי המאצרות יהיה גבוה יותר מגובה כלי הקיבול הגבוה ביותר המצוי באחת המאצרות, באופן שימנע מגע בין הרעלים גם בעת אירוע חומרים מסוכנים.

- כללים למשטחים 17. רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו על גבי משטחים באופן העומד בכל הכללים המפורטים להלן, אלא אם קיבל העסק מראש ובכתב אישור לאחסון על גבי משטח באופן שאינו עומד בכללים אלה, כולם או חלקם:
- (א) משטח ינוקז לכלי קיבול, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.
- (ב) משטח יבנה באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה, בין היתר בהתחשב בגובה כלי הקיבול המאוחסנים על גביו.
- (ג) נפח כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה שווה לפחות ל- 110% מנפח כלי הקיבול הגדול המאוחסן על גבי המשטח.
- (ד) כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה תקין, אטום, ללא סדקים נקי ועמיד מכנית וכימית לרעלים או לפסולת המסוכנת המאוחסנים על גבי המשטח, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.
- (ה) פתח הניקוז של כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה סגור בכל עת למעט בעת ריקון יזום.
- (ו) פתחי הריקון והמילוי, הצנרת והשסתומים של כלי הקיבול המאוחסנים על גבי המשטח יהיו בכל עת בתוך תחום המשטח.
- (ז) העסק לא יאחסן רעלים או פסולת העלולים להגיב ביניהם על גבי אותו משטח.
- (ח) כלי קיבול ימוקמו על גבי המשטח באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה בכל עת לרבות בהתרחשות אירוע חומרים מסוכנים, וזאת בהתחשב, בין היתר, בגובה כלי הקיבול ובתרחישי שפך אפשריים, ובכלל זה נפילת כלי קיבול.
- ריקון יזום של מאצרה או משטח 18. (א) העסק ינקז, יספוג או ישאב כל חומר שנשפך, הוזרם או נכנס למאצרה או לכלי הקיבול אליו מנוקז משטח, לרבות מי גשם, באופן מיד. (ב) החומרים שירוקנו מהמאצרה בעת הריקון היזום יפוננו לפי כל דין, ובהתאם לקבוע בתנאים אלה, באופן שימנע לחלוטין הגעת רעלים לסביבה.
- מניעת כניסה לאזורי אחסון 19. אזורי אחסון הרעלים והפסולת המסוכנת במפעל יהיו סגורים ומשולטים, כך שתתאפשר כניסת אנשים מורשים בלבד.
- שילוט וסימון 20. (א) כל מקום בו יש רעלים או פסולת בעסק לרבות כלי הקיבול, מתקנים, עמדות, צנרת ומבני אחסון יסומנו וישולטו לפי הכללים המפורטים להלן, אלא אם קיבל העסק מראש ובכתב אישור לסימון או שילוט באופן שאינו עומד בכללים אלה, כולם או חלקם:

(1) על כל כלי קיבול יצוינו השם הכימי של הרעל או הפסולת המאוחסנים בו באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום;

(2) על כל מתקן, מבנה או עמדה יוצב שילוט הכולל את שם המתקן, השם הכימי של הרעל או הפסולת המאוחסנים באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום.

(3) על כל צנרת יוצב שילוט הכולל את מצב הצבירה של הרעל או הפסולת העוברים דרכו, שם הרעל או הפסולת המועברת בצנרת וכיוון הזרימה, כך שמכל נקודת מבט על הצנרת ניתן יהיה לראות את המידע האמור או שיצבעו בצבעים שונים ובתנאי שמקרא הסימון הכולל את כל הפרטים האמורים (שם ומצב צבירה) יוצג במקום בולט בכניסה למתקן.

(ב) מאפייני השילוט יהיו כמפורט להלן:

(1) השילוט יהיה עשוי מחומר עמיד כימית ומכנית.

(2) גודל הכתב על השילוט וצבעיו יהיו בולטים, קריאים וברורים.

(3) שילוט מתקן או עמדה יהיו ניתנים לקריאה מחוץ למתקן או העמדה.

(ג) לא ישולטו מספר רעלים או פסולות בשלט משותף, גם אם הם באותה עמדה, אלא אם הם שייכים לאותה קבוצת סיכון, הוראות הטיפול בהם בעת אירוע חומרים מסוכנים זהות והם אינם עלולים להגיב ביניהם. כאשר מספר רעלים או סוגי פסולת ניתנים לשילוט משותף בהתאם לאמור, יצוין על גבי השילוט קוד החירום המחמיר ביותר.

(ד) עם פינוי רעלים או פסולת מסוכנת יש להסיר את השילוט באופן מידי.

מסחר והעברה 21. (א) העסק לא ימכור רעלים בכמות או בריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, אלא למי שמחזיק בהיתר רעלים תקף לעיסוק באותם חומרים (לפי התוספת הראשונה להיתרו).

(ב) העסק לא יעביר רעלים בכמות או בריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, אלא אל מי או ממי שמחזיק בהיתר רעלים תקף לעיסוק באותם החומרים (לפי התוספת הראשונה להיתרו).

22. (א) העסק לא יוביל רעלים, בעצמו או באמצעות אחר, אלא על ידי נהגים וכלי רכב בעלי רישיון להובלת חומרים מסוכנים לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997, ככל שרישיון כאמור נדרש לפי תקנות שירותי הובלה התשס"א - 2001.

(ב) העסק לא יוביל רעלים או פסולת מסוכנת, בעצמו או באמצעות אחר, אלא על ידי מי שמחזיק בהיתר רעלים תקף ומתאים להובלת רעלים או פסולת מסוכנת.

(ג) העסק לא יוביל רעלים או פסולת מסוכנת, בעצמו או באמצעות אחר, אלא כאשר כלי הרכב המובילים רעלים או פסולת מסוכנת משולטים לפי הקבוע בתקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001.

(ד) הובלה של גלילי גז מונזל דליק תהיה בגלילים עם כיפת מגן.

23. (א) העסק לא יפרוק או יטען רעלים או פסולת מסוכנת לכלי רכב אלא באזור המיועד לכך ומשולט בשלט שיוצב במקום בולט לעין, בו כתוב: "אזור פריקה/טעינה של רעלים".

(ב) אזור פריקת וטעינת רעלים או פסולת מסוכנת יהיה רק על גבי משטח.

(ג) העסק יכין **נוהל פריקה וטעינה** ויפעל לפיו. הנוהל יכלול, לפחות את הפרטים הבאים: אמצעי הזהירות בעת פריקה או טעינה של רעלים ופסולת מסוכנת, נוכחות נציג העסק בזמן הפריקה והטעינה כאמור בסעיף קטן (ד). העסק יבחן את הצורך לעדכן את הנוהל לפחות אחת לשנה וכן יעדכנו בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל וכן על פי דרישת הממונה.

(ד) בעת כל פריקה או טעינה של רעלים או פסולת, בכניסה או ביציאה מהמפעל, יהיה נוכח נציג העסק אשר הודרך בפרטי נהל הפריקה והטעינה ואשר מכיר את תכונותיהן המסוכנות של הרעלים או הפסולת המסוכנת הנפרקים או הנטענים.

24. (א) העסק לא יעסוק בפסולת מסוכנת אלא אם מקורה בפעילותו, ובכלל זה לא יקבל פסולת כאמור לרשותו ולא יבצע בה כל טיפול, אלא אם קיבל לכך אישור מראש ובכתב מאת הממונה, ובהתאם לתנאים ייעודיים בהיתר הרעלים.

(ב) העסק יפנה פסולת מסוכנת שמקורה בפעילותו בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום שישה חודשים ממועד היווצרותה לאתר הפסולת הרעילה שברמת חובב, או למקום אחר באישור המנהל או ביצוא לפי היתר ייצוא, כשהיא ארוזה ומשונעת בהתאם להוראות כל דין.

(ג) העסק יארוז פסולת מסוכנת באופן שימנע את הגעתה לסביבה לרבות באופן שימנע את פיזור ודליפתה מהאריזה.

(ד) העסק יסמן כל אריזה המיועדת למילוי בפסולת מסוכנת, טרם התחלת מילוי, בתווית הכוללת את: שם המפעל וכתובתו, סוג הפסולת (מרכיבה הכימי העיקרי), קבוצת הסיכון, שם ומספר פריט ברשימת הפסולות האירופית, ותאריך תחילת מילוי האריזה.

(ה) בקשה לקבלת אישור המנהל לפינוי פסולת לאתר טיפול בפסולת שאינו אתר הפסולת הרעילה תוגש על גבי טופס ייעודי אשר נמצא באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

(ו) בטרם העברת פסולת מסוכנת לאתר טיפול, יפעל העסק לפי השלבים הבאים, אלא אם פינוי אותו זרם הפסולת נעשה לאותו מתקן ולאותו טיפול והרכב הפסולת לא השתנה:

(1) יעביר למתקן הטיפול מראש ובכתב את הפרטים הבאים- סיווג הפסולת לפי רשימת הפסולת האירופאית, אנליזות, וכל מסמך נוסף או דגימה שנדרש על ידי המתקן המטפל או הממונה. הפניה תועבר על פי פורמט ייעודי אשר נמצא באתר האינטרנט של המשרד.

(2) יקבל אישור מהמתקן המטפל, מראש ובכתב, על הסכמתו לקבל את הפסולת לטיפול. האישור יינתן רק על בסיס יכולת מתקן הטיפול לטפל בפסולת לפי כלל הפרטים שהועברו אליו לפי סעיף קטן (1). האישור יועבר בפורמט ייעודי אשר נמצא באתר האינטרנט של המשרד.

(ז) העסק לא יקבל לחזקתו ולא יוציא מחזקתו פסולת שאינה מלווה ב"טופס מלווה לפסולת מסוכנת" הכולל את פרטי הפסולת ועליו חותמים כל הגורמים אשר עוסקים באותה הפסולת, ובהם יצרנה, מובילי הפסולת, כל תחנת ביניים והיעד הסופי (הטופס מופיע באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה).

(ח) העסק ימלא את חלקו בטופס המלווה לפסולת מסוכנת בהתאם לעיסוקו כיצרן הפסולת, המוביל, יעד ביניים או היעד הסופי, ויאשר את אמיתות המידע בחתימתו. לאחר מכן יעביר את הטופס המקורי עם הפסולת המסוכנת ליעדה הבא ואם היה העסק היעד הסופי, יעביר את העותק ליצרן הפסולת.

(ט) העסק לא יטפל בפסולת מסוכנת, לרבות פסולת אריזות ואריזות ריקות, שמקורה בפעילותו לרבות פעולת טיפול שמטרתה שימוש חוזר בפסולת המסוכנת במפעל, אלא אם קיבל אישור מראש ובכתב מאת הממונה.

(י) שמן משומש כהגדרתו בתקנות מניעת מפגעים (שמן משומש), התשנ"ג 1993, יטופל בהתאם להוראות תקנות אלה.

25. היערכות לאירוע חומרים מסוכנים (א) העסק יכין נוהל חירום ויכלול בו לפחות את הפרטים המופיעים בפורמט הקבוע ב**נספח 2** לתנאים אלה ויפעל על פיו.

(ב) העסק יבחן את הצורך לעדכן את נוהל החירום אחת לשנה, וכן יעדכנו בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל וכן לפי דרישת הממונה. תאריך העדכון יצוין על גבי העמוד הראשון של הנוהל ולצדו יחתום בעל היתר הרעלים.

(ג) העסק ימנה צוות חירום הכולל לפחות את אחראי הרעלים ואדם נוסף, אשר הוכשרו לטיפול באירוע חירום ואשר מכירים היטב את נהלי החירום והתגובה המידית לאירוע חומרים מסוכנים.

(ד) העסק יכין נוהל תגובה מידית לאירוע חומרים מסוכנים ויכלול בו לפחות את הפרטים המופיעים בפורמט הקבוע ב**נספח 3** לתנאים אלה ויפעל על פיו בעת אירוע חומרים מסוכנים.

(ה) נוהל התגובה המידית לאירוע חומרים מסוכנים יוחזק לפחות במקומות הבאים – הכניסה למפעל, משרדי העסק, וכל מקום נגיש לאחראי הרעלים ובעל היתר הרעלים, לפי שיקול דעתם.

(ו) העסק יעדכן את נוהל התגובה המידית לאירוע חומרים מסוכנים אחת לשנה, וכן בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל או לפי דרישת הממונה. תאריך העדכון יצוין על גבי העמוד הראשון של הנוהל ולצדו יחתום בעל היתר הרעלים.

(ז) העסק יתרגל את נוהל התגובה המידית לאירוע חומרים מסוכנים אחת לשנה. הודעה על מועד התרגיל תשלח מראש ובכתב לממונה. בתום תרגול הנוהל יתרגל העסק גם ביצוע תחקיר לפי הקבוע לעניין זה בתנאים אלה ויעביר את התחקיר לעיון הממונה, לפי דרישתו.

(ח) העסק ינהל פנקס תיעוד תרגולים, בו יציין את הפרטים הבאים, ויצוג לממונה לפי דרישתו :

(1) תאריך ביצוע התרגיל ;

(2) שם מנהל התרגיל, מספר ת.ז. וחתימה;

(3) שמות המתורגלים, מספרי תעודות זהות וחתימתם.

(ט) העסק יחזיק בציוד מיגון לפי הכללים הבאים:

(1) הציוד יתאים בסוגו ובכמותו לטיפול ברעלים או הפסולת המסוכנת בהם הוא עוסק בעת אירוע חומרים מסוכנים, על פי הקבוע בגיליון הבטיחות.

(2) הציוד יהיה תקין בכל עת.

(3) הציוד יספיק להתמגנות שני אנשי צוות חירום במקביל לפחות.

(4) הציוד ימצא במקום נגיש ובטוח להתמגנות בעת אירוע חומרים מסוכנים.

(5) אזור אחסון ציוד המיגון ישולט באופן בולט לעין.

(6) הציוד יכלול לפחות את הפרטים הבאים, אלא אם מצא העסק שהרעלים או הפסולת המסוכנת בהם הוא עוסק מחייבים ציוד ייעודי או ייחודי או כי גודל המפעל וגודל צוות החירום מחייבים החזקת כמות גדולה יותר של ציוד מיגון:

(א) שתי מסכות פנוראמיות העומדות בתקן ישראלי 4013;

(ב) שלושה מסננים מסוג (ABEK)2P3 העומדים בתקן ישראלי 4013;

(ג) שתי חליפות מגן (Level C) – מספר תקן NFPA, 1992;

(ד) שני זוגות מגפיים ושני זוגות כפפות גומי;

(ה) שני פנסי ראש וסוללות חלופיות מתאימות.

תגובה מידית 26. (א) העסק ידווח למוקד הסביבה ולמוקד כיבוי אש (102) על כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בתחומו או הכולל רעלים או פסולת השייכים לו, וכן על כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בעת הובלה בכלי רכב השייך לו, באופן מידי ולא יאוחר מ 15 דקות מעת גילוי האירוע על ידי העסק, בין אם התגלה באמצעות גלאים, דיווח של עובד או אדם אחר, או בכל דרך אחרת. מספר הטלפון של מוקד הסביבה - 6911\* (במכשירים ללא כוכבית פעילה: 1222-6911).

(ב) בעת אירוע חומרים מסוכנים יסייע העסק לכוחות החירום וימסור להם כל מידע רלבנטי לטיפול באירוע.

(א) לאחר תום אירוע חומרים מסוכנים, יבצע העסק תחקיר למציאת הגורם להתרחשות האירוע, בין אם אנושי, כשל טכני או גורם אחר. במסגרת התחקיר יפרט העסק לקחים ומסקנות למניעת הישנות אירועי חומרים מסוכנים. התחקיר, מסקנותיו והלקחים שהופקו יעמדו לעיון הממונה על פי דרישתו, לא יאוחר משבוע מתום האירוע, אלא אם ביקש העסק אישור מראש ובכתב מאת הממונה להארכת לוחות הזמנים. התחקיר יכיל לפחות:

- (1) פירוט הגורמים לאירוע והשתלשלותו;
- (2) בחינת עמידה בנהלים שהוכנו על ידי העסק ובין היתר נהלי תפעול ותחזוקה, נוהל פריקה וטעינה ונוהל תגובה מידית לאירוע חומרים מסוכנים;
- (3) בדיקת כל המערכות או המתקנים הרלבנטיים לחיפוש נקודת הכשל;
- (4) בחינת תפקוד ציוד המגן והציוד המשלים לטיפול באירוע (כגון חומרי ספיגה, כלי הובלה בתוך המפעל וכו') בעת האירוע;
- (5) בחינת ההשלכות של האירוע על הסביבה, לרבות זיהום קרקע, זיהום מים וזיהום אוויר;
- (6) לקחים ומסקנות;
- (7) לוח זמנים להסדרת ותיקון נקודת הכשל שהביאו להתרחשות האירוע, לרבות הדרכת עובדים והחלפת ציוד.

(ב) העסק יישם את מסקנות התחקיר על פי לוחות הזמנים שנקבעו להסדרת ותיקון נקודות הכשל, או אם קבע הממונה לוחות זמנים - לפי קביעתו.

- (א) לאחר אירוע חומרים מסוכנים וכן בעת סגירת העסק או המפעל ייבחן העסק את הצורך בשיקום סביבתי, לרבות ניקוי קרקע שמכילה חומר מסוכן. העסק יעביר לממונה דיווח אודות בחינה זו ומסקנותיה, וכן לוח זמנים לביצוע השיקום הנדרש לפחות חודש לפני סגירת העסק או המפעל בפועל.
- (ב) כאשר הבדיקה האמור בסעיף קטן (א) נעשית לאחר אירוע חומרים מסוכנים, היא תבוצע לא יאוחר מחודש לאחר סיום האירוע.

(ג) במקרה שנמצא כי נדרשות פעולות שיקום, יבוצעו הפעולות הנדרשות בהתאם לדיווח בסעיף קטן (א), ובהתאם לדרישות הממונה.

שמירת מסמכים 29. העסק ישמור במשך 5 שנים את כל המסמכים המפורטים להלן, ויציגם לממונה לפי דרישתו:

(א) פנקסי רעלים -

(1) פנקס מכירות;

(2) פנקס קניות;

(3) פנקס העברות.

(ב) פנקס הדרכות אודות תנאי היתר הרעלים.

(ג) תפעול, תחזוקה ובטיחות -

(1) אישורים על ביצוע בדיקות תקופתיות של ציוד לפי הוראות יצרן.

(ד) פסולת מסוכנת -

(1) אישורי מנהל לפי תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990.

(2) היתרים לייצוא פסולת מסוכנת לפי תקנות החומרים המסוכנים (ייבוא וייצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד – 1994.

(3) פניות מוקדמות למתקני טיפול בפסולת מסוכנת והסכמת מתקני טיפול לקבל את הפסולת.

(4) טפסים מלווים של פסולת מסוכנת – היצרן ישמור את הטופס המקורי המלא על ידי כל הגורמים שעסקו בפסולת את הגעתה ליעד הסופי; יתר העוסקים בפסולת מסוכנת – משנע, מוביל, יעדי ביניים ויעד סופי – ישמרו עותק מהטופס המלא עד להגעת הפסולת אליהם.

(ה) היערכות לחירום ותגובה מידית לאירועי חומרים מסוכנים -

(1) פנקס תיעוד תרגילים;

(2) תחקירי תרגילים;

(ו) תחקיר אירועי חומרים מסוכנים ;

# נספחים לתנאים הכלליים

## נספח 1 – כללים לאחסון רעלים

### הגדרות

"הפרדה" – הפרדה היא אחד מאלה, אלא אם צוינה הפרדה מסוימת בטבלה שלהלן:

(1) קיר חסין אש למשך שעותיים (להלן – "קיר חסין אש"):

א. במבנה מקורה - בגובה התקרה;

ב. במקום פתוח – קיר חסין אש בגובה של פי 1.5 מגובה כלי הקיבול הגבוה ביותר המופרד באמצעות קיר האש

(2) מרחק בין כלי הקיבול של הרעלים, של לפחות 1.25 מטרים, או מרחק שהוא פי 1.5 מגובה כלי הקיבול הגבוה ביותר, לפי המחמיר, אלא אם ניתן אישור מראש ובכתב על ידי הממונה לקביעת מרחק לפי המקל מבין השניים. אם היו כלי הקיבול במאצרות שאינן מופרדות בקיר שגובהו גבוה מגובה כלי הקיבול הגבוה ביותר שבמאצרה, יהיה המרחק האמור בין המאצרות. אם היו כלי הקיבול על גבי משטח, תהיה ההפרדה בין המשטחים.

| סוג הרעל                                                                                            | אחסון והפרדה                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| בסיסים אנאורגניים                                                                                   | הפרד מחומצות ומבסיסים אורגניים.                                                                                                                                                               |
| בסיסים אורגניים                                                                                     | הפרד מחומצות ומבסיסים אנאורגניים.                                                                                                                                                             |
| חומצות אנאורגניות                                                                                   | הפרד מבסיסים ומחומצות אורגניות.                                                                                                                                                               |
| חומצות אורגניות                                                                                     | הפרד מבסיסים ומחומצות אנאורגניות.                                                                                                                                                             |
| חומצות ובסיסים (קבוצת סיכון 8 – כקבוצת סיכון ראשית או משנית)                                        | הפרד חומצות מבסיסים.                                                                                                                                                                          |
| מחמצנים רעילים וקורוזיביים                                                                          | הפרד מחומרים מחמצנים השייכים לקבוצת סיכון 5.1 (כקבוצת סיכון ראשית או משנית).                                                                                                                  |
| תחמושת וחומרי נפץ                                                                                   | אחסון <u>במחסן נפרד</u> מכל חומר אחר.                                                                                                                                                         |
| דליקים                                                                                              | הפרד בין דליקים נוזליים ומוצקים.                                                                                                                                                              |
| גזים                                                                                                | אחסון כל קבוצת גזים בנפרד מכל גז אחר למעט גזים אינרטיים.                                                                                                                                      |
|                                                                                                     | אחסון גזים דליקים בנפרד מכל חומר אחר, באמצעות הפרדה של קיר חסין אש, אלא אם אישר הממונה אחרת מראש ובכתב.                                                                                       |
| רעילים                                                                                              | הפרד מחומרים מדבקים וביולוגיים.                                                                                                                                                               |
| רגישים למים (לפי המצוין ב MSDS וכל החומרים השייכים לקבוצת סיכון – 4.3 כקבוצה ראשית או משנית)        | אין להתקין באזורי האחסון מתזי מים ("ספרינקלרים").                                                                                                                                             |
| מגיבים ספונטנית (לפי המצוין ב MSDS וכל החומרים השייכים לקבוצת סיכון 4.1, 4.2 כקבוצה ראשית או משנית) | אחסון בנפרד מכל חומר אחר, לרבות מחומרים דליקים ומחומרים שמגיבים ספונטנית השייכים לקבוצת סיכון 2.1, 3, 4.1, 4.2 (כקבוצת סיכון ראשית או משנית). בקבוצה זו יש לאחסן כל סוג חומר בנפרד ואין לאחסן |

|           |                                                                                             |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| אירוסולים | הפרד מחומרים דליקים ע"י קיר חסין אש או ע"י רשת שתמנע מאירוסולים להגיע לחומרים דליקים אחרים. |
|           | ביחד את הסוגים השונים השייכים לאותה קבוצה.                                                  |

## נספח 2 – נוהל חירום (פורמט)

### 1. מטרה

מטרת הנוהל היא להעריך את הסיכונים הנשקפים מהפעילות בעסק, ודרכי ההתמודדות איתם, תוך הגדרת התנאים המטאורולוגיים האופייניים, ואיתור הרצפטורים הציבוריים העלולים להינזק בעת אירוע חומרים מסוכנים בשגרה או בשעת חירום.

### 2. אחריות

בסעיף זה יגדיר העסק מי הגורם האחראי על כתיבת הנוהל ועדכונו בהתאם לתנאי היתר הרעלים.

### 3. הגדרות

"שעת חירום" – אירוע אסון המוני כמשמעותו בפקודת המשטרה, התשל"א – 1971 או מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א – 1951, או אירוע המתקיים מחוץ למפעל שעלול לגרום לאירוע חומרים מסוכנים במפעל או לתגובה בין החומרים המצויים במפעל לבין האירוע החיצוני, אשר עלול לסכן את הציבור.

### 4. שיטה

העסק יכין נוהל חירום שיכלול לפחות את הטבלאות המפורטות להלן, כשהן מלאות על כל פרטיהן, ויצוין כל מידע נוסף הנדרש לצורך היערכות המפעל לאירוע חומרים מסוכנים בשגרה ובשעת חירום.

#### 4.1. נתונים מטאורולוגיים אופייניים – יש לפרט את התנאים האופייניים והשכיחים לאזור

המפעל לאורך כל שעות היממה :

| חודשים | שעות/חלק ביממה | כוון רוח שליט ואופייני | עוצמת רוח | מצב יציבות |
|--------|----------------|------------------------|-----------|------------|
|        |                |                        |           |            |
|        |                |                        |           |            |

4.2. **טבלת ניתוח תרחישים - יש להכין טבלת תרחישים ודרכי התמודדות של המפעל עימם בעת התרחשותם.** התרחישים שייבחנו במסגרת זו יהיו התרחישים בעלי השכיחות המסתברת הגבוה ביותר, וכן - בעסק שעוסק בחומרים הנכללים בחוזר מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה בנושא מדיניות מרחקי הפרדה, (להלן – "מדיניות מרחקי הפרדה") יכלל גם התרחיש הקבוע במדיניות זו. התרחישים ינותחו בהתאם לתנאי המטאורולוגיה האופייניים שצוינו בסעיף 4.1. לעיל, וייתייחסו לאירועי חומרים מסוכנים העלולים להתרחש בתחום המפעל או אירועים הכוללים רעלים או פסולת השייכים לו, וכן אירועי חומרים מסוכנים המתרחשים בעת הובלה בכלי רכב השייך לעסק. . הטבלה תכלול לפחות את הפרטים הבאים :

- שם המתקן
- תיאור התהליך במתקן – אחסון, שימוש וכו'
- החומר המסוכן המעורב בתהליך וכמותו המרבית בתהליך
- קבוצת סיכון
- קוד פעולת חירום

- מצב צבירה
- לחץ
- טמפרטורה
- תיאור התרחיש – כגון דליפה, פיצוץ, שריפה, שילוב של כמה תרחישים.
- תיאור תוצאת התרחיש – כגון שלולית בקוטר X
- טווחי סיכון :
- 0 PAC 2 או מקבילותיו לרעלים דליקים (במטרים)
- 0 PAC 3 או מקבילותיו לרעלים דליקים (במטרים)
- פירוט אמצעים פסיביים ואקטיביים למניעת התרחשות האירוע ומזעור השלכותיו אם ייקרה (בעת שימוש בגלאים תצוין גם רמת ההתרעה של הגלאי).

4.3. **רצפטורים ציבוריים** – יש לפרט את הרצפטורים הציבוריים (כגון מגורים, מסחר קמעונאי, משרדים משרתי קהל, מוסדות ציבוריים לפי הקבוע בחוק התכנון והבניה, תיירות, מקומות בילוי, אולמות שמחה/ גני אירועים) הנמצאים בתחום טווח הסיכון המרבי לפי הערכות הסיכונים הנדרשות בנוהל חירום זה:

| רצפטור ציבורי | מרחק וכיוון מגדר המפעל | אופי הבנייה (שטח פתוח או מבנה) וסוג הפעילות | דרך להתקשרות | נ.צ. |
|---------------|------------------------|---------------------------------------------|--------------|------|
|               |                        |                                             |              |      |
|               |                        |                                             |              |      |

4.4. **אמצעי בטיחות וחירום במפעל** – יש לציין את אמצעי הבטיחות והחירום הפסיביים והאקטיביים הקיימים במפעל (המצוין בגוף הטבלה מהווה דוגמא בלבד):

| קבוצת האמצעים                    | סוג האמצעי | דגם | כמות | הערות |
|----------------------------------|------------|-----|------|-------|
| מערכות אזעקה וכריזה פנימי/חיצוני |            |     |      |       |
| שרוול כיוון רוח                  |            |     |      |       |
| ערכה מטאורולוגית                 |            |     |      |       |
| גנרטור חירום                     |            |     |      |       |
| אמצעי קשר ייעודיים               | אלחוטי     |     |      |       |
|                                  | נליין      |     |      |       |
|                                  | קווי       |     |      |       |
|                                  |            |     |      |       |
| אחר                              |            |     |      |       |

4.5. **מיקום אמצעי גילוי נייחים** – יש לפרט את מיקום אמצעי הגילוי הנייחים הקיימים במפעל לרבות גלאים ומצלמות:

| שם המתקן | תיאור התהליך במתקן | שם החומר המעורב במתקן | מיקום הגלאים | רמות התרעה |
|----------|--------------------|-----------------------|--------------|------------|
|          |                    |                       |              |            |

|  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|

4.6. **עמידה בדרישות פקע"ר** - יש לפרט את דרישות פיקוד העורף מהעסק ואת עמידת העסק בדרישות לפי המפורט להלן :

| שם המתקן | הדרישה | מועד ביצוע | הערות (לרבות אבני דרך אם ניתנו) |
|----------|--------|------------|---------------------------------|
|          |        |            |                                 |
|          |        |            |                                 |
|          |        |            |                                 |

4.7. **טבלת הערכות מיוחדת בשעת חירום** - יש למלא את הטבלה במקרה שבו המפעל נידרש לפעילות מיוחדת בשעת חירום לצורך הפחתת סיכונים לאוכלוסייה (המצוין בגוף טבלה מהווה דוגמא בלבד) :

| פעילות                                          | פירוט הפעילות    |            |              |        | מולו"ז מתוכנן                                                                                      |
|-------------------------------------------------|------------------|------------|--------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 | מתקן             | לאתר       | חומר         | כמות   |                                                                                                    |
| פינוי אמוניה                                    | רסיבר            | ....       | אמוניה       | 12 טון | 1. הזעקת המכלית – מיידית ע"י איש הקשר.<br>2. הגעת המכלית – 3 שעות<br>3. התחברות וריקון – 2 שעות.   |
| הפרדה                                           | מחסן לוגיסטי     | מחסן אספקה | חומ"ס דליקים | 2 טון  | 1. הוצאת חומ"ס מהמחסן – צוות תפעול באמצעות מלגזות – 2 שעות<br>2. קליטת החומ"ס במחסן אספקה – 2 שעות |
| צמצום חומ"ס באמצעות צריכה מוגברת (הקטנה ב- 20%) |                  |            |              |        | 1. עבודה במשמרות נוספות.<br>2. הפעלת אמצעים לייצור מוגבר.                                          |
| מיגון                                           | אזור אחסון חומ"ס |            | חומ"ס שונים  | 20 טון | 1. הצבת קירות חיץ, לרבות מכולות אינרטיות, שקי חול, בטונדות – צוות תפעול                            |

|                                                                                                                                                       |          |         |  |               |                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|---------|--|---------------|-------------------------|
| באמצעות<br>מנוף<br>ומלגזות –<br>4 שעות.                                                                                                               |          |         |  |               |                         |
| 1. פריסת<br>טווי מיס<br>בכניסות<br>והציאות –<br>צוות<br>תפעול תוך<br>3 שעות.<br>2. פריסת<br>אמצעי<br>ספיגה או<br>איגום –<br>צוות<br>תפעול- 5<br>שעות. | 5<br>טון | כלור גז |  | חדר<br>מכונות | פריסת<br>אמצעי<br>מיסוך |

4.8. **תרשים המפעל** – יש לצרף תרשים של המפעל בו מפורטים פתחי יציאה וכניסה ומיקום כל הפעילויות הכרוכות ברעלים, לרבות: אזורי מתקנים, אזורי אחסון, מתקנים תת קרקעיים, צוברים, אזורי אחסון פסולת חומרים מסוכנים ומיקום ציוד המגן.

- 4.9. **תצלום אוויר** – יש לצרף תצ"א ועל גביה:
- סימון של טווחי הסיכון על פי התרחישים (תוך סימון מעגלים נפרדים לנקודות הקצה השונות כגון - PAC 2, PAC 3)
  - הרצפטורים הציבוריים
  - מיקומים אפשריים להקמת חפ"ק של כוחות החירום בעת אירוע חומרים מסוכנים.

### נספח 3 – נוהל תגובה מידית לאירוע חומרים מסוכנים (פורמט)

1. **מטרה :**  
מטרת הנוהל היא להגדיר את האחריות, הסמכויות, וסדר הפעולות בעת אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בתחומו של העסק או כולל רעלים או פסולת השייכים לו, וכן כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בעת הובלה בכלי רכב השייך לו.
2. **אחריות וסמכות :**  
בסעיף זה יגדיר המפעל מי הגורם המוסמך מטעם העסק להפעיל את הנוהל ומהם הקריטריונים להפעלתו.
3. **שיטה (שלבים ומשימות עיקריות במהלך הטיפול באירוע):**
  - 3.1. ביצוע כל הפעולות הנדרשות לצורך השתלטות על מוקד האירוע והפסקתו.
  - 3.2. במקביל, דיווח ראשוני לכוחות החירום, המפורטים בטבלה שלהלן, וכל גורם רלבנטי נוסף-

| מס'ד | תפקיד                                           | טל' נייד | אמצעי קשר נוסף |
|------|-------------------------------------------------|----------|----------------|
| 1    | כיבוי אש                                        |          |                |
| 2    | מוקד הסביבה                                     |          |                |
| 3    | משטרת ישראל                                     |          |                |
| 3    | מד"א                                            |          |                |
| 4    | מס' חירום של הרשות המקומית                      |          |                |
| 5    | במקרה של הרעלת מים/ מזון - לשכת הבריאות האזורית |          |                |

- 3.3. הדיווח הראשוני לכוחות החירום יכלול לפחות את הנתונים המפורטים להלן-
  - 3.3.1. תאריך ושעת קרות האירוע;
  - 3.3.2. מיקום האירוע ונקודת החבירה עם איש הקשר מטעם העסק;
  - 3.3.3. החומר המעורב באירוע (שם מסחרי, שם כימי, מספר או"ם, קוד פעולת חירום);
  - 3.3.4. תיאור התרחיש או סוג התקלה והאם התקלה נמשכת;
  - 3.3.5. מספר נפגעים, ככל שישנם, ומצבם;
  - 3.3.6. אופן הגעה למקום התקרית;
- 3.4. שליחת גיליון בטיחות של החומר המעורב באירוע למוקד הסביבה.
- 3.5. לפי בקשת כוחות החירום, יציע מיקום העסק להקמת חפ"ק.
- 3.6. עדכון כל בעלי התפקידים הרלבנטיים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים, ולפחות את הגורמים הבאים:

| תפקיד + שם                                   | טלפון בעבודה | מס' טל' נייד | טלפון בבית | מירס באשכול | שם מחליף | מס' טל' נייד |
|----------------------------------------------|--------------|--------------|------------|-------------|----------|--------------|
| איש קשר למוקד הסביבה ונציג המפעל בחפ"ק האחוד |              |              |            |             |          |              |
| מנהל המפעל                                   |              |              |            |             |          |              |
| מהנדס המפעל                                  |              |              |            |             |          |              |
| אחראי רעלים                                  |              |              |            |             |          |              |
| אחראי משמרת                                  |              |              |            |             |          |              |

|  |  |  |  |  |  |                                  |
|--|--|--|--|--|--|----------------------------------|
|  |  |  |  |  |  | מנהל צוות חירום וחברי צוות חירום |
|  |  |  |  |  |  | קצין ביטחון                      |
|  |  |  |  |  |  | ממונה בטיחות                     |
|  |  |  |  |  |  | מוקד בטחון מפעלי                 |
|  |  |  |  |  |  | שער                              |
|  |  |  |  |  |  | קבלן ציוד כבד במקרים המתאימים    |

3.7. פרטי ציוד מגן ומיקומם (המצוין בגוף הטבלה מהווה דוגמא בלבד) –

| סוג הציוד     | מספר פריטים | מיקום | מיקום המפתחות | שם האדם האחראי על המפתחות ופרטי הקשר עמו |
|---------------|-------------|-------|---------------|------------------------------------------|
| מסכה פנוראמית |             |       |               |                                          |
| מסנן          |             |       |               |                                          |
| חליפת מגן     |             |       |               |                                          |

3.8. עיקרי תרחישים והערכות סיכונים גנריים, על בסיס טבלת התרחישים בנוהל החירום (בעת האירוע יש לבצע הערכות סיכונים פרטניות) –

| שם המתקן במפעל | תיאור התהליך (אחסון, שימוש) | החומר המסוכן בתהליך | כמותו החומר המרבי בתהליך | מצב צבירה | קבוצת סיכון | קוד חירום | לחץ | טמפ' | אמצעי טיפול* | PAC2 | PAC3 |
|----------------|-----------------------------|---------------------|--------------------------|-----------|-------------|-----------|-----|------|--------------|------|------|
|                |                             |                     |                          |           |             |           |     |      |              |      |      |
|                |                             |                     |                          |           |             |           |     |      |              |      |      |

\* דוגמאות - ערכות אטימה, רסס מים, כדורים להפחתת נידוף, שרוולי ספיגה, חול, אמצעי שאיבה, אמצעי כיבוי.

3.9. פעולות שינקוט עובד המפעל להשתלטות על האירוע, יפורטו בהתאם לתרחישים המפורטים בטבלה שלעיל, כך שלכל תרחיש תינתן התייחסות נפרדת:

| תרחיש | פעולה | מבצעי הפעולה | פירוט הפעולות ולו"ז לביצוען |
|-------|-------|--------------|-----------------------------|
|       |       |              |                             |
|       |       |              |                             |

3.10. פירוט הטיפול בעובדי המפעל, על פי התרחישים שפורטו בטבלת התרחישים שלעיל:

| תרחיש | צורך בהפעלת מערכת אזעקה | פינוי / הסתגרות | כאשר ההנחייה היא להסתגרות – מיקום ושטחי כינוס | כאשר ההנחייה היא פינוי – ציר הפינוי (בהתאם לכיוון רוח שכיח) | נתוני רכבי פינוי |
|-------|-------------------------|-----------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|------------------|
|       |                         |                 |                                               |                                                             |                  |

